

Ustavni sud Republike Hrvatske

Zagreb, 14. rujna 2020.

PRIOPĆENJE ZA JAVNOST

Ustavni sud RH na sjednici održanoj 14. rujna 2020. odlučio je kako slijedi:

I) U odnosu na ovlasti Stožera civilne zaštite

a) Vezano uz zakone:

1. Nije prihvatio prijedloge troje predlagatelja za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti s Ustavom članka 22.a **Zakona o sustavu civilne zaštite** ("Narodne novine" broj 82/15., 118/18. i 31/20.) i prijedloge troje predlagatelja za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti s Ustavom članaka 10., 13., 14. i 18. **Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti** ("Narodne novine" broj 47/20.).
2. Nije prihvatio prijedlog predlagatelja za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti s Ustavom **Zakona o izmjeni i dopunama Zakona o lokalnim izborima** ("Narodne novine" broj 42/20.).
3. Nije prihvatio prijedlog predlagatelja za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti s Ustavom članka 9.a **Zakona o ugostiteljskoj djelatnosti** ("Narodne novine" broj 85/15., 121/16., 99/18., 25/19., 98/19., 32/20. i 42/20.).

U bitnom, Ustavni sud zaključio je da Hrvatski sabor može u ostvarivanju svoje zakonodavne ovlasti kada ograničava pojedina ljudska prava i slobode postupati na temelju dviju ustavnih osnova predviđenih člancima 16. i 17. Ustava. Odluka o tome na temelju koje od navedenih ustavnih osnova će ograničiti pojedine slobode i/ili prava u isključivoj je nadležnosti Hrvatskog sabora.

Ustavni sud ocijenio je da je donošenjem zakona odnosno izmjena i dopuna osporenih zakona kojima se, između ostalog, zbog sprečavanja širenja epidemije zarazne bolesti COVID-19 radi zaštite života i zdravlja ljudi propisuju mjere kojima se ograničavaju temeljna ljudska prava i slobode, Hrvatski sabor postupao u granicama svojih ovlasti propisanih Ustavom.

Ustavni sud navedena rješenja donio je s deset glasova za i tri glasa protiv, uz najavu tri izdvojena mišljenja te dva izdvojena podupiruća mišljenja (u odnosu na točku 1.).

b) Vežano uz odluke Stožera civilne zaštite:

1. Nije prihvatio prijedloge petero predlagatelja za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti s Ustavom i zakonom:

- Odluke o nužnoj mjeri obvezatnog korištenja maski za lice ili medicinskih maski za vrijeme trajanja proglašene epidemije bolesti COVID-19 ("Narodne novine" broj 80/20. i 81/20.) i
- Odluke o načinu organizacije javnog prometa za vrijeme trajanja proglašene epidemije bolesti COVID-19 ("Narodne novine" broj 69/20. i 73/20.).

Ustavni sud ocijenio je da su navedene mjere Stožera civilne zaštite bile zakonite, imale su legitiman cilj, zaštitu života i zdravlja građana, te su bile nužne za ostvarivanje tog cilja.

Ustavni sud ovo rješenje donio je s deset glasova za i tri glasa protiv, uz najavu tri izdvojena mišljenja.

2. Odbacio je prijedloge četvero predlagatelja za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti s Ustavom i zakonom:

- Odluke o mjerama ograničavanja društvenih okupljanja, rada u trgovini, uslužnih djelatnosti i održavanja sportskih i kulturnih događanja ("Narodne novine" broj 32/20. i 48/20.);
- Odluke o načinu održavanja pogreba i posljednjih ispraćaja ("Narodne novine" broj 33/20., 48/20. i 54/20.);
- Odluke o mjeri strogo ograničavanja zadržavanja na ulicama i drugim javnim mjestima ("Narodne novine" broj 34/20. i 48/20.);
- Odluke o nužnim mjerama ograničavanja društvenih okupljanja, rada u trgovini, uslužnih djelatnosti i održavanja sportskih i kulturnih događanja za vrijeme trajanja proglašene epidemije bolesti COVID-19 ("Narodne novine" broj 51/20., 54/20., 55/20. i 56/20.).

Ustavni sud ovo rješenje donio je s deset glasova za i tri glasa protiv, uz najavu tri izdvojena mišljenja.

3. Odbacio je prijedloge šestero predlagatelja za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti s Ustavom i zakonom Odluke o zabrani napuštanja mjesta prebivališta i stalnog boravka u Republici Hrvatskoj ("Narodne novine" broj 35/20., 39/20., 44/20. i 48/20.).

Ustavni sud ovo rješenje donio je s deset glasova za i tri glasa protiv, uz najavu tri izdvojena mišljenja.

4. Odbacio je prijedlog za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti s Ustavom i zakonom Odluke o privremenoj zabrani prelaska preko graničnih prijelaza Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 32/20.).

Ustavni sud ovo rješenje donio je s deset glasova za i tri glasa protiv, uz najavu tri izdvojena mišljenja te jedno podupiruće mišljenje.

5. Odbacio je prijedlog za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti s Ustavom i zakonom "odluke Vlade Republike Hrvatske koja je objavljena dana 19. 03. 2020." pod nazivom "Pomoć medijskoj industriji i medijskim profesionalcima u okolnostima epidemije COVID-19".

Ustavni sud ovo rješenje donio je s deset glasova za i tri glasa protiv, uz najavu tri izdvojena mišljenja.

Prijedloge pod rednim brojevima od 2. do 5. Ustavni sud odbacio je jer predlagatelji nisu naveli ustavnopravno relevantne razloge za osporavanje ustavnosti i zakonitosti, a iz pribavljenih očitovanja proizlazilo je da su za donošenje osporenih akata postojali objektivni i racionalni razlozi.

6. Utvrdio je, u postupku pokrenutom na vlastitu inicijativu na temelju članka 38. stavka 2. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu RH ("Narodne novine" broj 49/02.) da od 27. travnja 2020. do 26. svibnja 2020. točka II. Odluke o radnom vremenu i načinu rada u djelatnosti trgovine za vrijeme trajanja proglašene epidemije bolesti COVID-19 ("Narodne novine" broj 51/20.) u dijelu stavka 1. koji glasi "nedjelje" i stavka 3. koji glasi "nedjeljom", nije bila u suglasnosti s člankom 16. Ustava Republike Hrvatske.

Ustavni sud utvrdio je da mjera zabrane rada nedjeljom u utvrđenom razdoblju, iako je težila ostvarenju legitimnog cilja zaštite života i zdravlja građana nije ispunjavala zahtjeve razmjernosti.

Ustavni sud ovu odluku donio je s deset glasova za i tri glasa protiv, uz najavu tri izdvojena mišljenja te tri podupiruća mišljenja.

II) U odnosu na pravni položaj zaštićenih najmoprimaca

1. Pokrenut je postupak te su ukinuti pojedini članci Zakona o najmu stanova (glava 11a) te članak 6. Zakona o izmjenama i dopuni Zakona o najmu stanova.

Ustavni sud utvrdio je da država nije ispunila pozitivnu obvezu u rješavanju odnosa između najmodavaca (vlasnika stanova) s jedne strane, i zaštićenih najmoprimaca (stanara u stanovima u tzv. privatnom vlasništvu) te da je u osiguravanju vlasničkih prava najmodavaca, prekomjeren teret prebacila na drugu kategoriju građana, zaštićene najmoprimce.

Ustavni sud ovu odluku donio je s deset glasova za i tri glasa protiv, uz najavu četiri podupiruća mišljenja.

III) Ustavni sud nije prihvatio prijedloge troje sudaca Ustavnog suda da se provede javna rasprava na temelju članka 50. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu RH, na koju bi bili pozvani i predstavnici medija, s obzirom da je ocijenio da za odlučivanje o biti stvari nije potrebno pozvati sudionike u postupku (predlagatelje i predstavnike Vlade ili Stožera civilne zaštite), budući da su sva činjenična i pravna pitanja u dovoljnoj mjeri raspravljena te o biti stvari između velike većine sudaca ne postoji prijedor.

Ustavni sud, na temelju članka 47. stavka 3. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu, nije omogućio nazočnost sjednici predstavnicima tiska i drugih sredstava javnog priopćavanja postupajući sukladno s Ustavnim zakonom o Ustavnom sudu RH, Poslovníkom Ustavnog suda te svojom ustaljenom praksom koju u ovom sazivu Ustavnog suda nitko od sudaca nije do sada doveo u pitanje pa ni u drugim slučajevima u kojima je postojao izražen javni interes. Uz navedeno, skreće se pozornost da Ustavni sud, s obzirom na raspoloživi prostor u zgradi suda na Trgu sv. Marka 4, nije u mogućnosti održati sjednicu na način da osigura poštovanje preporuka Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo vezanih uz pandemiju bolesti COVID-19.

Ustavni sud javnost svog djelovanja osigurava javnom objavom dnevnih redova sjednica, zapisnika sa sjednica, izdavanjem službenih priopćenja, javnom objavom odluka/rješenja i njihovih sažetaka i održavanjem konferencija za medije kada to, s obzirom na velik interes javnosti, ocijeni potrebnim.

Tako će biti postupljeno i u ovim ustavnosudskim predmetima, s time da će konferencija za medije, koju će voditi predsjednik Suda, biti sazvana protekom roka od osam dana za izradu najavljenih izdvojenih mišljenja sudaca.

PREDSJEDNIK
dr. sc. Miroslav Šeparović, v.r.